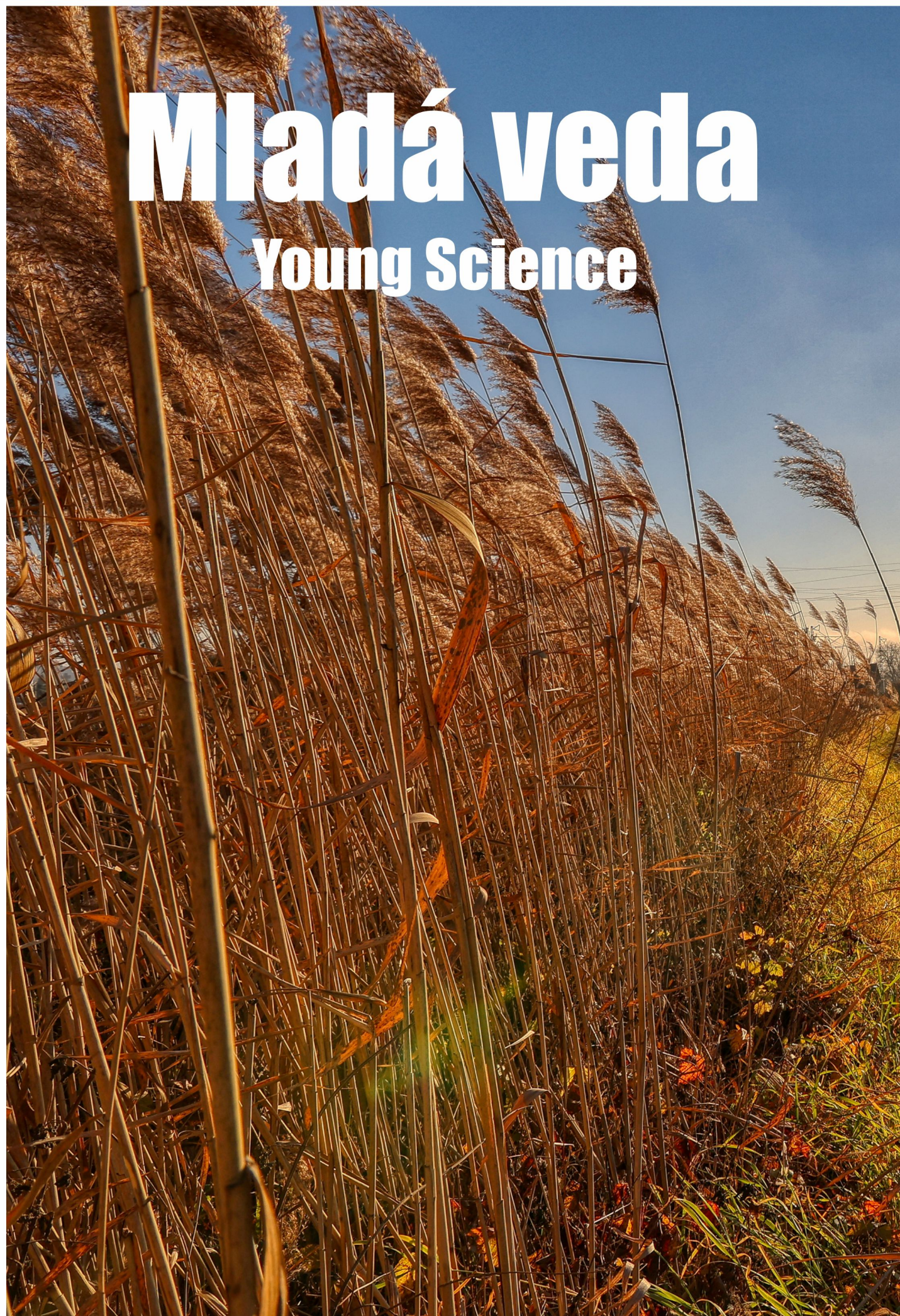

Mladá veda

Young Science

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 3, ročník 11., vydané v septembri 2023

ISSN 1339-3189, EV 167/23/EPP

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Pri Toryse. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

doc. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

Mgr. Jakub Köry, PhD. (School of Mathematics & Statistics, University of Glasgow, Glasgow)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSS UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

FINANČNÉ DIGITÁLNE INOVÁCIE V MANAŽMENTE CESTOVNÉHO RUCHU NA PRÍKLADE UPLATŇOVANIA KRYPTOMIEN

FINANCIAL DIGITAL INNOVATIONS IN TOURISM MANAGEMENT
AT THE EXAMPLE OF APPLICATION OF CRYPTOCURRENCIES

Daniela Matušíková¹, Jaroslava Gburová²

Daniela Matušíková pôsobí ako docentka na Fakulte manažmentu, ekonomiky a obchodu, Prešovskej univerzity v Prešove, na Katedre turizmu a hotelového manažmentu. Vo svojom výskume sa zameriava na digitálny rozvoj cestovného ruchu, trendy cestovného ruchu, ako aj vidiecky turizmus a agroturizmus. Je autorkou vyše 200 publikácií. Jaroslava Gburová pôsobí ako pedagóg na Inštitúte manažmentu Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Vo svojom výskume a pedagogickej činnosti sa zameriava najmä na spotrebiteľské správanie sa v cestovnom ruchu, ako aj ďalšie vybrané témy marketingu a manažmentu rizík a zmien tohto odvetvia. Je autorkou viac ako 300 publikácií.

Daniela Matušíková works as an associate professor at the Faculty of Management and Business of the University of Prešov in Prešov, at the Department of Tourism and Hotel Management. In her research, she focuses on the digital development of tourism, tourism trends as well as rural tourism and agritourism. She is the author of more than 200 publications. Jaroslava Gburová works as an academic at the Institute of Management of the University of St. Cyril and Methodius in Trnava. In her research and pedagogical activities, she mainly focuses on consumer behaviour in the tourism sphere as well as other selected topics of marketing and risk management and changes of this sphere. She is the author of more than 300 publications.

¹ Adresa pracoviska: doc. PhDr. Daniela Matušíková, PhD., Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu, Katedra turizmu a hotelového manažmentu, Konštantínova 16, 080 01 Prešov

E-mail: daniela.matusikova@unipo.sk

² Adresa pracoviska: PhDr. Jaroslava Gburová, PhD., Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Inštitút manažmentu, Hajdóczyho 1, 917 01 Trnava

E-mail: jaroslava.gburova@ucm.sk

Abstract

In recent years, digital transformation has also had a significant impact on the tourism industry. Individual services are digitized more effectively and thus bring with them a number of advantages for participants in the tourism sphere. One of the examples is a financial digital innovation in the form of new cryptocurrencies, which serve to carry out financial transactions in digital form. The paper discusses cryptocurrencies and their application in the tourism industry. The goal, through the method of scientific abstraction, is to develop a concept of theoretical starting points for the use of cryptocurrencies in the aforementioned industry. In conclusion, the results point to the fact that the advancement of the digital direction in tourism services as well as in its financial field will be a new trend.

Key words: cryptocurrencies, crypto tourism, blockchain, financial innovations, tourism services, digital transformation

Abstrakt

Digitálna transformácia má v posledných rokoch výrazný vplyv aj v odvetví cestovného ruchu. Jednotlivé služby sa efektívnejšie digitalizujú, a tým prinášajú množstvo výhod pre účastníkov cestovného ruchu. Jedným z príkladov sú aj finančné digitálne inovácie v podobe nových kryptomien, ktoré slúžia na vykonanie finančných transakcií v digitálnej podobe. Príspevok pojednáva o kryptomenách a ich uplatnení v odvetví cestovného ruchu. Cieľom predloženého príspevku je prostredníctvom metódy vedeckej abstrakcie vypracovať koncept teoretických východísk využívania kryptomien v spomínanom odvetví. Výsledky v závere poukazujú na fakt, že napredovanie digitálneho smeru v službách cestovného ruchu, ako aj v jeho finančnej oblasti budú novým trendom.

Kľúčové slová: kryptomeny, krypto cestovný ruch, blockchain, finančné inovácie, služby cestovného ruchu, digitálna transformácia

Úvod do finančných digitálnych inovácií na trhu cestovného ruchu

Cestovný ruch je v popredí digitálnych inovácií a neustále sa transformuje novými technológiami vo všetkých aspektoch svojich operácií (Pajorska 2022). Svetová organizácia cestovného ruchu poukazuje na fakt, že práve toto odvetvie bolo jedným z prvých odvetví, ktoré digitalizovalo obchodné procesy v globálnom meradle, vďaka čomu sa online prostredie stalo jedným z digitálnych priekopníkov. Keďže sa informačné a komunikačné technológie stali globálnym fenoménom, cestovný ruch bol prvým prijímateľom nových technológií a platforiem (UNWTO 2023). Inovácie na trhu cestovného ruchu nabrali hlavne v postpandemickom období po viditeľnom ústupe následkov Covid-19 výrazné tempo. Už v predpandemickom období favorizovaná digitalizácia odvetvia napreduje míľovými krokmi a uplatňuje nové technológie a princípy do jednotlivých služieb spomínaného odvetvia. Svojou prítomnosťou prinášajú zmenu, ale aj množstvo výhod pri výbere alebo spotrebe základných i doplnkových služieb podnikov cestovného ruchu. Napríklad autor Chen poukazuje na mnoho výhod. Uvádza, že digitálne finančné inovácie môžu prechádzať celým procesom spotreby cestovného ruchu. Jednoznačne zlepšujú napríklad efektivitu platieb a turistický zážitok, poskytujú zákazníkom služby ako sú splátkové programy, poistenie a finančné produkty súvisiace s cestovným ruchom (Chen 2018 in Wang 2022). Z hľadiska ich mnohostranných prínosov (dominujúcich nad

nevýhodami) je dôležité, aby sa novodobým trendom prispôsobili aj poskytovatelia služieb a držali tak krok s technologickým pokrokom a dopytom po ňom, a to aj zo strany účastníkov cestovného ruchu. Podľa odborníčky v cestovnom ruchu v domácich podmienkach, Lucii Lednárovej Dítětovej (2023) je dôležité a nevyhnuté prispôbiť sa novým zmenám a začleniť digitálne technológie do podnikania, aby podniky na silne digitálnom trhu v tomto odvetví mohli úspešne konkurovať. Zároveň dodáva, že v súčasnosti už existuje množstvo rôznych softvérových nástrojov, ktoré môžu byť pre podniky veľmi prospešné. Digitálne finančné inovácie a ich rôzne podoby môžu mať však pozitívny efekt nielen na prosperitu jednotlivých podnikov, ale aj na podporu výkonov cestovného ruchu a celkový manažment cestovného ruchu vo vybraných destináciách. Ako uvádzajú autori Wang et al. (2022) digitálne finančné inovácie je možné vnímať ako produkt kombinácie digitálnych technológií, manažmentu a výkonov, respektíve spotreby cestovného ruchu, ktoré ich významne podporujú v ďalšom rozvoji.

Úvod do problematiky možno zhrnúť tvrdením Svetovej organizácie cestovného ruchu, ktorá tvrdí, že sa nachádzame na začiatku štvrtej priemyselnej revolúcie. Táto revolúcia predstavuje novú éru, v ktorej digitalizácia buduje a ovplyvňuje spoločnosti novými a často neočakávanými spôsobmi (UNWTO 2023) a tými aj kryptomeny a krypto cestovný ruch, o ktorých pojednáva tento článok nepochybne sú.

Digitálne meny v cestovnom ruchu a ich východiská

Digitálna transformácia vo všeobecnosti predstavuje súhrn procesov, ktoré transformujú analógové materiály do digitálnej podoby (Pajorska 2022). Jej prejavy majú rôzne podoby a ich vývoj pokračuje smerom vpred. Takýmto prípadom sú aj nové finančné digitálne inovácie na trhu cestovného ruchu. V posledných rokoch sa mohli cestujúci stretnúť s viacerými novinkami v podobe aplikácií na zmenu meny potrebnej v krajine, ktorú navštívili, a to cez nové platobné brány až po využitie populárnej digitálnej meny, teda kryptomeny na pokrytie výdavkov spojených s účasťou na cestovnom ruchu. Kryptomeny podľa Taita (2023) sú virtuálnym aktívom, zabezpečené technikou nazývanou kryptografia. Slovo „kryptomena“ pochádza z praxe šifrovania samotnej siete. Podľa autora Ananda (2022) sú digitálne meny v cestovnom ruchu rýchlo uznávané práve vďaka vzostupu kryptomien. So spustením bitcoinu, prvej decentralizovanej kryptomeny, bol pojem kryptomeny zavedený v roku 2008. Odvtedy vznikli aj ďalšie kryptomeny, ako napríklad Ethereum, Ripple a Litecoin, aris-en (Aiazbekov 2023). Svoje uplatnenie si našli postupne aj v odvetví služieb cestovného ruchu. V kontexte prepojenia kryptomien a cestovného ruchu uvádza autor Perlas, že s nárastom kryptomien, ako sú Bitcoin, Ethereum, Litecoin a ďalšie, môžu cestujúci používať tieto digitálne meny na zaplatenie svojich cestovných nákladov, ako sú letenky, hotely a zájazdy. Umožňuje tiež podobne zmýšľajúcim jednotlivcom, aby sa stretli a aby sa informovali o najnovších trendoch v kryptosfére a zúčastnili sa aktivít, ktoré s nimi súvisia (Perlas 2023). Od príchodu Bitcoinu, ktorý mnohí považujú za prvú zavedenú kryptomenu si tak koncept digitálnej meny získal obrovskú obľubu u investorov, profesionálov aj nováčikov, pričom dnes sú na trhu dostupné tisíce digitálnych mien (Tait 2023).

„Krypto“ cestovný ruch ako nový trend

Ako bolo v posledných rokoch vidieť, na trhu cestovného ruchu začali vznikať mnohé nové alternatívne druhy a formy. S príchodom kryptomien sa začal trh rozvíjať aj týmto digitálnym smerom. Kryptomeny rastú už dlho neuveriteľne rýchlym tempom (DTORR 2022). Tvrdí to aj štúdia uvádzaná na CNBCTV, ktorá zvyrazňuje, že za posledných pár rokov zaznamenali raketový nárast. Prešli zo špekulatívnej triedy aktív na triedu, ktorá získava masívnu adopciu v hlavnom prúde (CNBCTV 2022). Vzhľadom na to sa prípady použitia pre spotrebiteľov zvýšili aj v súvislosti s kryptomenou v sektoroch ako cestovanie a cestovný ruch. Riešenia založené na blockchaine sú tu už nejaký čas a mnohé z nich sa snažia postarať o pohodlie cestovateľov (DTORR 2022). O ich popularite nie je pochyb. Napríklad autor Tait (2023) tvrdí, že odvetvie cestovného ruchu má jeden z najkomplexnejších zoznamov podnikov, ktoré akceptujú digitálne meny (Tait 2023). Vo všeobecnosti sa kryptomeny v cestovnom ruchu vzťahujú na používanie bitcoinov alebo iných kryptomien, ako prostriedku výmeny za ubytovanie, dopravu a iné výdavky spojené s cestovaním pri cestách do zahraničia (DTORR 2022).

Vyššie uvedené začalo kryptomeny predurčovať k vytvoreniu aj nového druhu orientovaného digitálnym smerom, a tým sa stal „krypto cestovný ruch“ alebo synonymicky nazývaný „kryptoturizmus.“ Ako tvrdí Anand, keď rôzne spoločnosti cestovného ruchu začali organizovať nové balíčky výletov pre milovníkov kryptomien a blockchainu, zrodil sa aj kryptoturizmus (Anand 2022). Podľa autora Setha predstavuje kryptoturizmus špeciálny druh cestovného ruchu, venovaný programovaniu cestovania, ktorý sa stará o kryptonadšencov a investorov a často aj pre obe tieto strany (Seth 2022). Podobne ho definuje aj autor Anand (2022), ktorý ho vníma ako typ cestovnej služby, ktorá sa stará výlučne o milovníkov kryptomien. Často to znamená organizovanie plánovaných výletov, ktoré môžu byť zaplatené v digitálnej mene alebo zahŕňajú bitcoinové prednášky či lekcie ako súčasť organizovanej cesty (Anand 2022). Vzhľadom na jeho podstatu a digitálne smerovanie súčasnej svetovej populácie sa tak kryptoturizmus stal v posledných rokoch populárnym trendom v cestovnom ruchu (Perlas 2023).

Segment „krypto“ cestovného ruchu

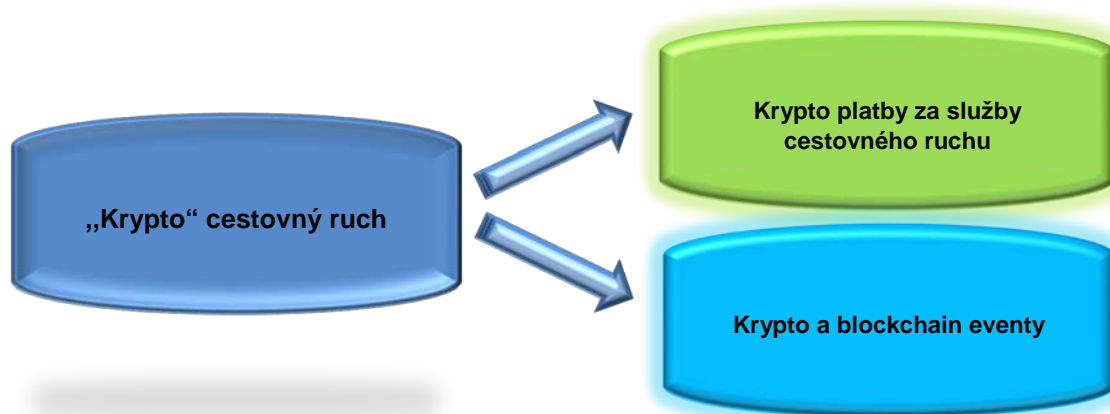
Z hľadiska segmentu vychádza krypto cestovný ruch v ústrety nadšencom kryptomien tým, že ponúka cestovné zájazdy, ktoré je možné buď zaplatiť digitálnou menou, alebo ponúkať prednášky či kurzy o kryptomenách ako súčasť zájazdu (Seth 2022). To potvrdzuje aj fakt, ako uvádza DTORR (2022), že počet krypto milionárov sa dramaticky zvýšil a mnohí z nich vyjadrili túžbu minúť svoje peniaze na cestovateľské zážitky. Išlo najmä o ich vôľu minúť zarobený majetok na luxusné cestovanie s personalizovanými službami (DTORR 2022).

Vo všeobecnosti má krypto cestovný ruch potenciál osloviť takmer všetky vekové skupiny, ktoré dokážu pracovať s digitálnymi kompetenciami. Štúdia DTORR (2022) poukazuje na to, že krypto cestovný ruch je obľúbený u mladej populácie. Mladí ľudia majú mnoho digitálnych zručností a vo všeobecnosti neradi cestujú s hotovosťou pri sebe. Z iného uhla pohľadu však viacerí autori definujú, že trh krypto cestovného ruchu je pokrytý najmä finančne stabilným segmentom. Napríklad autor Anand (2022) tvrdí, že hlavnými cieľovými segmentmi kryptoturizmu sú kryptobohatí a slávni. Na druhej strane, bežní ľudia, ktorí sa zaujímajú o kryptomeny, sa môžu počas dovolenky vydať na výletné plavby a uskutočňovať

platby pomocou kryptomien. Obdobne uvádza aj autor Seth, ktorý sa zhoduje, že zjavnými cieľovými klientmi takýchto zájazdov sú kryptobohatí a slávni no napriek tomu nevyklučuje, že sa množstvo bežných ľudí, ktorí sa zaujímajú o kryptomenu, môže vydať na dobrodružstvo v oblasti kryptoturizmu alebo použiť kryptomenu na zaplatenie dovolenky (Seth 2022). Z doteraz vykonaných štúdií orientujúcich svoju pozornosť na využívanie kryptomien pre účasť na cestovnom ruchu uvádza napríklad americká štúdia, že vzhľadom na fakt, že čoraz viac krajín otvára svoje hranice cestujúcim, Američania sa pripravujú na pokračovanie používania digitálnej meny. Podľa výskumu, 22% spotrebiteľov v Spojených štátoch plánuje použiť kryptomeny na zaplatenie cestovného (Anand 2022).

Produkty „krypto“ cestovného ruchu

Ako každý druh cestovného ruchu tak aj krypto cestovný ruch vytvára svoj špecifický produkt orientujúci sa na spomínané dominantné segmenty. Z hľadiska produktovej politiky popisuje napríklad autor Perlas, že kryptoturizmus má dvojaký charakter. Jedna zahŕňa najmä používanie digitálnych mien na zaplatenie cestovných nákladov. To znamená, že namiesto používania tradičných mien, ako sú doláre, eurá alebo libry, môžu cestujúci použiť kryptomeny na rezerváciu letov, hotelov a zájazdov. Druhá zahŕňa rezerváciu turistov na udalosti súvisiace s blockchainom alebo kryptomenami, ako sú stretnutia, výstavy, počiatkové verejné ponuky mincí, získavanie finančných prostriedkov, semináre, festivaly alebo zjazdy (Perlas 2023).

Obrázok 1 - Línie produktov „krypto“ cestovného ruchu
Zdroj: vlastné spracovanie

Cestovní touroperátori, ktorí rozumejú kryptopriemyslu a behaviorálnym návykom úspešných investorov, budú aj naďalej poskytovať luxusné plavby a výlety do exkluzívnych destinácií. Berú do úvahy, že kryptoturizmus by mal byť okrem platenia v digitálnej mene aj o zážitkoch a udalostiach. Z toho dôvodu organizujú mnohé majstrovské kurzy, networkingové podujatia spojené s poznatkami z odvetvia, či dovolenky zamerané na krypto nadšencov, ktoré im prinášajú poznatky a sú navrhnuté tak, aby podporili investorov na ich krypto cestách (Mawson 2022).

Kryptoeventy

Ponuka produktov „krypto“ cestovného ruchu sa rozširuje. Doposiaľ sa najčastejšie objavovali v podobe organizovaných podujatí s tematickým zameraním na kryptomeny a ich využívanie ako krypto plavby, ktoré boli orientované zvyčajne na solventnú digitálnu klientelu.

Niekoľko spoločností v oblasti cestovného ruchu spustilo v rokoch 2018-2019 špeciálne špecializované cestovné programy, ktoré uspokojia potreby nadšencov krypto a blockchainu. Väčšina takýchto cestovných programov zahŕňa plavby, ktoré ponúkajú množstvo vymožeností venovaných účastníkom kryptomien (Seth 2022). Tu sa ďalej špecifikuje, že počas väčšiny výletov sa digitálne meny, ako je bitcoin (BTC) dajú použiť na zaplatenie za položky, ako je ubytovanie, strava a letenky. Zdôrazňuje, že je dôležité si uvedomiť, že krypto výlety a plavby nie sú len pre zábavu. Často pozostávajú z odborného programu, kde obsahujú napríklad konferencie, výstavy a panelové diskusie súvisiace s kryptomenami (Anand 2022).

Príklady produktov „krypto“ cestovného ruchu

Mnoho startupov a podnikateľov presunulo svoje zameranie na kryptomeny a snažia sa pochopiť celý ich koncept. Vďaka tomu do toho investujú svoj čas, peniaze a úsilie, aby sa kryptomena stala základom ich primárnej obchodnej výmeny (DTORR 2022). Vďaka prijatiu a pochopeniu kryptomien a ich hodnôt, začalo po celom svete vznikať mnoho konkrétnych produktov tohto nového trendu.

Keďže čoraz viac používateľov investuje a následne má na mienanie viac prostriedkov, vlády a podniky začínajú pracovať s myšlienkou umožniť spotrebiteľom nakupovať tovar a služby z ich digitálnych peňaženiek. Aj BTCC uvádza, že mnohé krajiny otvárajú svoje hranice a cestovný ruch vyzerá byť plne obnovený, vďaka čomu budú možnosti platby kryptomenami v blízkej budúcnosti viac a viac akceptované (BTCC Academy 2022). Napríklad Salvádorská vláda v roku 2021 schválila zákon, ktorý robí bitcoiny zákonným platidlom v rámci svojich hraníc. Viac vlád sa ich snaží nasledovať (Tait 2023). Existuje tiež niekoľko destinácií cestovného ruchu priateľských ku kryptomenám, kde sú digitálne platby široko akceptované (CNBCTV 2023). Podľa Seta (2022), krajiny ako Grenada či Cyprus sú veľmi priateľské k turistom, ktorí chcú platiť digitálnymi peniazmi. Regulačné orgány aktívne presadzujú celoštátne prijatie tejto meny. Ďalšou destináciou sú Bahamy, ktoré boli medzi prvými krajinami, ktoré zaviedli svoju vlastnú digitálnu menu nazývanú piesočný dolár (Sand Dollar) a prijíma aj kryptoplatby. Okrem nich je to aj Nový Zéland, ktorý ide krypto cestou. Niektoré turistické spoločnosti v Queenslande na Novom Zélande ponúkajú cestovné programy, v rámci ktorých môžu cestujúci využiť digitálne mince, aby zažili južný Veľký bariérový útes (CNBCTV 2023). Z konkrétnejších príkladov praxe cestovného ruchu možno príklady možností uplatňovania krypto princípov nachádzať v mnohých službách odvetvia. Už viacero leteckých spoločností, touroperátorov a cestovných sprostredkovateľov začalo prijímať kryptoplatby. Okrem toho, že Bitcoin má svoju vlastnú vyhradenú cestovnú stránku, cestovní giganti ako Expedia tiež umožňujú zákazníkom platiť kryptomenami spolu s mnohými ďalšími agentúrami, ako sú Travalala (Tait 2023). Cheapair.com a Travalala.com akceptujú viac ako 50 digitálnych mien. Napríklad cestovná rezervačná platforma CheapAir.com sa stala prvou leteckou spoločnosťou na svete, ktorá začala akceptovať kryptomeny a podporuje platby bitcoinmi, litecoinmi a ďalšími (Aiazbekov (2023). Iní autori tiež zmiňujú austrálsku cestovnú

spoločnosť TravelbyBit, ktorá prijíma bitcoiny, ethereum a litecoiny DTORR (2022) a Tait (2023). V rámci sprostredkovateľských služieb cestovných kancelárií, jedným z príkladov je austrálska cestovná spoločnosť TravelbyBit, ktorá akceptuje bitcoiny, ethereum a litecoiny (Aiazbekov 2023). Popredný dopravca SAE, Emirates Airline, oznámil, že prijme bitcoiny ako spôsob platby. Okrem toho webové stránky s letenkami ako stránky na rezervácie výletov a aktivít, ako je GetYourGuide, tiež začali prijímať platby v dogecoine (CNBCTV 2023). Z druhej línie produktov boli už skôr spomínané práve krypto plavby, ktoré predstavujú luxusné plavby a iné turistické projekty, ktoré poskytujú služby s pridanou hodnotou pre držiteľov kryptomien. Príkladom kryptoturizmu v podobe kryptoplavby konanej v minulosti bola plavba coinbank blockchainom v roku 2017. Podujatie bolo zábavné a vzdelávacie, preto zaznamenalo dobrú účasť účastníkov z 19 krajín. Na výletnej lodi ľudia diskutovali o problémoch ovplyvňujúcich kryptomeny a blockchain technológiu (BTCC Academy 2022). Inou plavbou bola napríklad kryptoplavba v roku 2019, kde sa k plavbe po Stredomorí pripojilo 2 500 dovolenkárov, čo ukázalo, že existuje skutočný dopyt po luxusných výletoch s kryptomenami. Druhý zrod kryptoturizmu sľubuje, že bude väčší a lepší (Mawson 2022).

Záver

Zmeny na trhu cestovného ruchu sú v poslednom desaťročí jasne badateľné. Digitalizácia napreduje a nachádza si miesto aj v službách cestovného ruchu. Situáciu vystihuje aj názor vyjadrený na stránke Travel Tricks, kde sa uvádza, že cestovný ruch ako odvetvie bol vždy otvorený prijímaniu a akceptovaniu nových zmien, a v tomto prípade používanie kryptomien na cestovanie nie je výnimkou. Keďže sa cestovný ruch neustále vyvíja, môžeme očakávať, že uvidíme ešte viac spôsobov, ako kryptomena mení spôsob, akým cestujeme (Travel Tricks 2023). Myšlienka cestovného ruchu, ktorý sa výrazne zameriava na vášeň pre kryptomeny, sa organicky rozrástla v období pred pandémiou, keď si kryptomeny ako nová finančná inovácia našli cestu do odvetvia cestovného ruchu. Doterajší vývoj a popularita kryptomien v odvetví cestovného ruchu im pripisuje sľubnú budúcnosť. Záverom teda možno zhrnúť a súhlasiť s názorom kolektívu autorov Coita et al. že, blockchain a jeho kryptomeny sú prevratnou technológiou, ktorá dramaticky zmení spôsob, akým budú v blízkej budúcnosti spoločnosti organizované, riadené a ako budú vykonávať svoje podnikanie (Coita et al. 2019) a doprajú účastníkom cestovného ruchu nový štýl luxusného cestovania.

Tento článok odporúčala na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:

Ing. Lenka Mikle, PhD.

Príspevok vznikol ako výstup z projektu GAMA/23/1 „Výskum manažérskych inovácií v cestovnom ruchu v postpandemickom období“ (Research on managerial innovations in tourism in the post-pandemic period). Grantová agentúra Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu, Prešovskej univerzity v Prešove v roku 2023.

Použitá literatúra

1. Aiazbekov, A. (2023). Cryptocurrency as a method of payment in the tourism sector. *Financial Internet Quarterly*. Volume 19. Issue 1. pp.57-65. DOI10.2478/fiqf-2023-0006
2. Anand, A. (2022). Crypto Tourism: Learn How Blockchain can be used in Tourism. [online]. *Analytic Steps*. [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://www.analyticssteps.com/blogs/crypto-tourism-learn-how-blockchain-can-be-used-tourism>
3. BTCC Academy. (2022). A Closer Look at the Crypto Tourism. [online]. BTCC. [cit. 2023-08-06]. Dostupné z: <https://www.btcc.com/en-US/academy/crypto-basics/a-closer-look-at-the-crypto-tourism>
4. CNBCTV. (2022) Crypto tourism is a real thing. Here's a quick guide. [online]. NBC TV. [cit. 2023-08-06]. Dostupné z: <https://www.cnbctv18.com/technology/crypto-tourism-is-a-real-thing-heres-a-quick-guide-14100692.htm>
5. Coita, D.C., Abrudan, M.M., & Matei, M.C. (2019). Effects of the Blockchain Technology on Human Resources and Marketing: an Exploratory Study. In *Strategic Innovative Marketing and Tourism: 7th ICSIMAT, Athenian Riviera, Greece, 2018* (s. 683-691). Springer International Publishing.
6. DTORR. (2022). Crypto Currency & Tourism & Hospitality Industry - For New Millennials. *Linked In*. <https://www.linkedin.com/pulse/crypto-currency-tourism-hospitality-industry-new-millennials->
7. Giancarlo. (2023). Crypto Tourism: A Growing Trend in the Travel Industry. [online]. *BlockZeit*. Trends. 2023. [cit. 2023-08-04]. Dostupné z: <https://blockzeit.com/crypto-tourism-a-growing-trend-in-the-travel-industry/>
8. Lednárová Dítětová, L. (2023). Inovácie a digitálne nástroje formujú budúcnosť cestovného ruchu. [online]. *Trexima*. Novinky. 2023. [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://www.trexima.sk/trexima-na-horeca-digital/>
9. Mawson. (2022). What Is Crypto Tourism? [online]. *Mawson*. Insight. 2022. [cit. 2023-08-03]. Dostupné z: <https://mawsoninc.com/what-is-crypto-tourism/>
10. Pajorska, Z. (2022). Digital Transformation in the Travel and Tourism Industry. [online]. *StratoFlow*. 2022. [cit. 2023-08-03]. Dostupné z: <https://stratoflow.com/digital-transformation-travel-industry/>
11. Paxful. 2022. Crypto tourism is now a reality thanks to Bitcoin's growing potential. [online]. *Paxful*. Tips and Tricks. 2022. [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://paxful.com/university/bitcoin-crypto-tourism/>
12. Perlas, G. (2023). Crypto Tourism: A Growing Trend in the Travel Industry. [online]. *BlockZeit*. Blockchain for everyone. [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://blockzeit.com/crypto-tourism-a-growing-trend-in-the-travel-industry/>
13. Seth, S. (2022). Crypto Tourism. Cryptocurrency. [online]. *Investopedia*. [cit. 2023-08-05]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/tech/what-cryptotourism/>
14. Tait, G. (2023). Tourism & Crypto: Where's the Connection? Cryptocurrency & the Tourism Industry. [online]. *Tourism Tiger*. [cit. 2023-08-6]. Dostupné z: <https://www.tourismtiger.com/blog/tourism-crypto-industry/>
15. Travel Tricks. (2023). Tourism and Cryptocurrency: How Digital Currency is Transforming the Way We Travel. [online]. *Travel Tricks*. Trips beyond expectations. [cit. 2023-08-5]. Dostupné z: <https://www.travel-tricks.com/tourism-and-cryptocurrency-how-digital-currency-is-transforming-the-way-we-travel/>
16. Wang, Q., Yang, L., Yue, Z. (2022). Research on development of digital finance in improving efficiency of tourism resource allocation. *Resources, Environment and Sustainability*. Elsevier. Volume 8, 2022, s.100054.

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189